Stockholms universitet

2024-10-09

Studiehandledning

Sociala relationer i yrkesutbildning (7,5 hp)

Kurskod: YP27LÄ & YP027U

Höstterminen 2024

Kursansvarig:

Michael Håkansson

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik
och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Som lärare möter du elever med olika etniciteter och socioekonomiska bakgrunder. I denna pluralism/mångfald ska du som lärare skapa gemenskap inom alla ska få en likvärdig möjlighet till utbildning och bli likvärdigt bemötta och att var och en blir sedd. Kursen behandlar särskilt relationer mellan värderingar, normer och makt deras roll i konstruktionen av våra sociala roller. I kursen uppmärksammas olika mänskliga relationer som aktualiseras i arbetet i gymnasieskolan/vuxenutbildningen. Kursen behandlar vidare frågor om mångfald, jämställdhet, föreställningar om normalitet och avvikelse, diskriminering, mobbning och trakasserier. Frågor om ungas inflytande och delaktighet diskuteras liksom hur unga och vuxna på olika sätt påverkas av kategoriseringar utifrån kön, etnicitet, klass och sexualitet. Kursen syftar till att ge dig teoretiska och praktiska redskap för att inte bara skapa ett hållbart socialt klimat för undervisning och lärande utan också bedriva undervisning som syftar till att ”förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på” (Gymnasieskolans läroplan, sid 5). Det innebär att både ha en beredskap för att hantera kränkande behandlingar oavsett om de uppstår i utomhusmiljö, korridorer, matsal eller i undervisning och didaktisk skicklighet att förankra demokratiska värderingar. Vidare syftar kursen till att visa hur den svenska läroplanen överensstämmer med flera av de globala målen för hållbar utveckling.

Kontaktuppgifter

Kursansvarig lärare är Michael Håkansson (michael.hakansson@edu.su.se).

Utbildningsadministratör är **Emma Kollberg**. Hon nås på funktionsmailen: yrkeslarare@edu.su.se

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen Athena används i kursen för information kring uppgifter och eventuella förändringar i schemat. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras i Athena. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du it-supporten för studenter, se:
http://www.su.se/utbildning/studentservice/itför-studenter/it-support .

Kursens upplägg och innehåll

Kursen ges på halvfart såväl på Campus som på distans. Det innebär att det krävs studietid på c:a **20 timmar/vecka.** Intyg gällande funktionsnedsättning ska lämnas innan kursstart till kursansvarig.
Kursen består av fyra obligatoriska lärarledda seminarier (två träffar på Campus, två digitala seminarier), en inspelad föreläsning samt tre digitala seminarier där respektive studiegrupp träffas med syfte att förbereda respektive kursuppgift. Kursen består av tre obligatoriska kursuppgifter samt en avslutande examination.
De fyra lärarledda seminarier är obligatoriska. **Frånvaro vid max ett seminarium kan kompenseras skriftligt** till kursansvarig lärare. **Kompletteringsuppgiften** läggs ut på Athena efter seminariet ägt rum. Kompletteringar mailas till kursansvarig lärare senast 1 vecka efter aktuellt seminarietillfälle.
För att räknas som närvarande krävs att du deltar med **både ljud och bild**. Kontrollera i god tid innan att din mikrofon, kamera och uppkoppling fungerar.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- Redogöra för skolans styrdokument avseende värdegrund, mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar samt diskriminering och kränkande behandling
- Beskriva och diskutera användningen av olika redskap för konflikthantering och konfliktförebyggande arbete
- Analysera hur föreställningar om normalitet och avvikelse konstrueras i relation till genus, etnicitet och klass samt hur dessa föreställningar kan påverka lärare och elever
- Diskutera faktorer i lärarens ledarskap och förhållningssätt som är gynnsamma för att skapa ett hållbart socialt klimat för lärande
- Diskutera grupprocesser och mobbning utifrån forskning och teoretiska perspektiv
- Kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer

Kursöversikt

DAG	DATUM	TID	SAL		
mån	4 nov			**Kursen startar. Du använder tiden fram till 11 nov till att förbereda dig inför träffen 11 nov med studiegruppen. Förberedelsen sker genom att läsa litteratur och besvara kursuppgift 1 som finns på Athena.**	
mån	11 nov	16-18	Träff via Zoom (länk publiceras på Athena).		Förbereder kursuppgift 1 i studiegruppen. Indelning av studiegrupp finns på Athena. Varje studiegrupp får en egen länk att träffas på.
fre	15 nov	9-16	Undervisning på Campus	**Seminarium 1**	**Lämna in Kursuppgift 1 onsdag 13 nov i anvisad mapp i Athena**
mån	25 nov	16-18	Träff via Zoom (länk publiceras på Athena).		Förbereder kursuppgift 2 i studiegruppen. Indelning av studiegrupp finns på Athena. Varje studiegrupp får en egen länk att träffas på.
tors	28 nov	9-16	Distans-undervisning via Zoom (länk publiceras på Athena).	**Seminarium 2**	**Lämna in Kursuppgift 2 onsdag 27 nov i anvisad mapp i Athena**
tis	10 dec	16-17.30	Distans-undervisning via Zoom (länk publiceras på Athena).	***Seminarium 3.** Innan seminariet ser du inspelad föreläsningen (35 min) som du finner i Athena	

tis	7 jan	16-18	Träff via Zoom (länk publiceras på Athena).		Förbereder kursuppgift 3 i studiegruppen. Indelning av studiegrupp finns på Athena. Varje studiegrupp får en egen länk att träffas på.
tors	9 jan	9-16	Undervisning på Campus	**Seminarium 4**	**Lämna in Kursuppgift 3 fre 10 januari i anvisad mapp i Athena**
Sön	19 jan			**Inlämning av Examination**	

*Seminarium 3: Skolans uppdrag med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Innan seminariet ser du den inspelade föreläsningen.

I föreläsningen ges en introduktion till kunskapsområdet. Den innehåller en historisk överblick och en genomgång av hur dagens läroplaner formulerar området. Avslutningsvis diskuteras hur det kan utformas i undervisning.
I seminariet är fokus på undervisning. Där kommer vi behandla aspekter som vad området kan innehålla för frågor, hur balansera risk- och friskperspektiv samt hur eleverna kan göras delaktiga.

Examination och betygsättning

Examinationen består av flera obligatoriska delar: närvaro på seminarier, kursuppgifter och en avslutande examinationsuppgift. Kursuppgifterna tillhandahålls på Athena vid kursstart. Examinationsuppgiften utformas i samråd mellan kursledare och studenter.

Omexamination

Datum för omexamination är **30 mars 2025**. Detta gäller samtliga av kursens examinationsuppgifter. Texten ska lämnas in i avsedd mapp på Athena.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja

resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

Betygsättning sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala:
A = Utmärkt, B = Mycket bra, C = Bra, D = Tillfredsställande, E = Tillräckligt, Fx = Otillräckligt,
F = Helt otillräckligt

För godkänt krävs lägst betygsgraden E. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg. Fx innebär att man endast behöver lämna in ett reviderat exemplar. I dessa fall behövs ingen omexamination utan examinator ber dig göra ändringar och kompletteringar snarast. Om betyget blir F krävs mer omfattande förändringar av texten.

A Lärandemålen uppfylls utmärkt i alla delar. Studenten visar kvalificerad förmåga att i beskrivningar, analyser och resonemang behandla kursens olika innehåll på ett mycket självständigt och reflekterande sätt. Texten innehåller ett flertal väl valda referenser från kurslitteraturen. Texten ska vara väldisponerad, med formalia utan brister och med en språkbehandling som utmärks av klarhet och bearbetning.

B Lärandemålen uppfylls mycket väl i alla delar. Studenten visar mycket god kunskap genom ett gediget arbete med god förmåga att i beskrivningar, analyser och resonemang behandla kursens olika innehåll på ett självständigt och reflekterande sätt. Texten innehåller ett flertal väl valda referenser från kurslitteraturen. Texten ska vara väldisponerad, med formalia utan brister och med en språkbehandling som utmärks av klarhet och bearbetning.

C Lärandemålen uppfylls väl. Studenten visar god kunskap och förståelse genom ett gediget arbete med god förmåga att i beskrivningar, analyser och resonemang behandla kursens olika innehåll utan betydande tillkortakommanden. Texten har inslag av självständiga och nyanserade resonemang. Texten innehåller goda anknytningar till kurslitteraturen. Texten ska ha god disposition, formalia utan större brister och en bra språkbehandling.

D Lärandemålen uppfylls tillfredsställande. Studenten visar kunskap och förståelse på en grundläggande nivå med viss grad av självständighet och inte utan förtjänster i förmågan att i beskrivningar och resonemang behandla kursens innehåll. Texten innehåller anknytningar till kurslitteraturen. Texten ska ha tillfredsställande disposition, formalia utan större brister och ett godtagbart språk.

E Lärandemålen uppfylls basalt. Studenten visar kunskaper och förståelse på en acceptabel nivå men med begränsad grad av självständighet och förmåga att i beskrivningar och resonemang behandla kursens olika innehåll. Texten innehåller anknytningar till kurslitteraturen. Texten ska ha godtagbar disposition, formalia utan större brister och ett godtagbart språk.

Fx Texten behöver kompletteras på ett mindre omfattande sätt. Tänkbara brister kan vara något/några av följande: Studenten knyter inte an till kurslitteraturen tillräckligt frekvent eller använder inte den obligatoriska litteraturen. Referenser saknas stundtals eller är felaktiga. Någon del av texten är oklar och behöver utvecklas.

F Texten behöver skrivas om på ett mer omfattande sätt. Tänkbara brister kan vara något/några av följande: Instruktionerna för uppgiften har inte följts. Kurslitteratur saknas eller används på ett begränsat sätt. Brister syns i förståelse av litteratur. Språkanvändning och/eller disposition gör texten svår att förstå. Referenser saknas i stor utsträckning.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk litteratur

Berne, Sofia. (1 november 2016). *Nätmobbing – vad behöver skolan göra?* Utbildningsradion. https://urskola.se/Produkter/198911-UR-Samtiden-Skolforum-2016-Natmobbning-vad-behover-skolan-gora

Bredlöv, Eleonor. (2021). Becoming an emotional worker and student: exploring skin and spa therapy education and training. *Studies in Continuing Education*. https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1080/0158037X.2020.1865300 (16 sidor)

Ceder, Simon., Gunnarsson, Karin., Planting-Bergloo, Sara., Öhman, Lisa. & Orlander, Auli Arvola. (2021). *Sexualitet och relationer: att möta ett engagerande och föränderligt kunskapsområde i skolan*. Studentlitteratur. (s 115 – 129, 15 sidor)

Dahlkwist, Matts. (2019). *Lärarledarskapet*. Stockholm: Liber. (Kap 4, 5) (55 sidor)

Fejes, Andreas., Muhrman, Karolina., & Nyström, Sofia. (2020). *Om vuxenutbildning och vuxnas studier. En grundbok.* Studentlitteratur. (kap. 13 samt s. 178-182, 24 sidor)

Frelin, Anneli. (2012). *Lyhörda lärare – professionellt relationsbyggande i förskola och skola.* Liber. (160 sidor)

Gruber, Sabine. (2007). *Skolan gör skillnad. Etnicitet och institutionell praktik.* Linköpings universitet. (kapitel 1, 3-8, ca 170 sidor)

Hakvoort, Ilse (2023). *Skolans konflikthanteringsarbete*. Lund:Studentlitteratur (115 sidor)

Jacobsen, Bo. m.fl. (2004). *Möt eleven. Lärarens väg till demokrati i klassen*. Lund: Studentlitteratur. (122 sidor)

Kontio, Janne. & Evaldsson, Anna-Carita. (2015*).* Last year we used to call it a man's hammer': (un)doing masculinity in everyday use of working tools within vocational education. *NORMA*, Vol. 10 no1, 20-38. (18 sidor)

Kärnebro, K. (2013). *Plugga stenhårt eller vara rolig? Normer om språk, kön och skolarbete i identitetsskapande språkpraktiker på fordonsprogrammet*. [Avhandling, Umeå Universitet] (Kapitel 6, 7 och 8**)** (ca 120 sidor)

Rieckmann, M. (2017). *Education for sustainable development goals: Learning objectives*. UNESCO publishing (sid 5-11)

Rosvall, Per-Åke., Ledman, Kristina., Nylund, Mattias., & Rönnlund, Maria. (2020). *Yrkesämnena och skolans demokratiuppdrag*. Malmö: Gleerup (355 sidor).

Santoro, Ninetta. (2009). Teaching in culturally diverse contexts: what knowledge about ”self” and ”others” do teachers need? *Journal of Education for Teaching*, Vol. 35, no 1, 33-45. (12 sidor)

Skolinspektionen (2018). *Sex- och samlevnadsundervisning*

Skolverket (2012). *Förskolans och skolans värdegrund: Förhållningssätt, verktyg och metoder.* (118 sidor)

Skolverket (2011). *Vad fungerar? Resultat av utvärdering av metoder mot mobbning.* (44 sidor)

Thornberg, Robert. (2020). *Det sociala livet i skolan. Socialpsykologiska perspektiv.* Stockholm: Liber. (Kap 2, 4, 5, 9 och 10) (168 sidor)

Svenska FN-förbundet: Svenne: https://www.youtube.com/watch?v=36b23ORfZ_I
Thorsten, A., Samuelsson, M., Meckbach, J., Heiskanen, C., & Mohlin, A. (2021). Lärares överväganden kring att leda undervisning. *Educare*, (4), 213-241
Valente, S., Lourenço, A. A., & Németh, Z. (2020). School conflicts: Causes and management strategies in classroom relationships. *Interpersonal Relationships*.
Wubbels, T. (2011) An international perspective on classroom management: what should prospective teachers learn? *Teaching Education*, Volym 22 (2), 113–131. https://www-tandfonline-com.proxy.library.ju.se/doi/pdf/10.1080/10476210.2011.567838?ne

Obligatoriska digitala referenser från websidor

https://urplay.se/program/222079-vad-ar-hallbar-utveckling
https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/hallbar-utveckling-och-miljo/agenda-2030-utbildning-och-hallbar-utveckling
https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/
https://www.globalamalen.se/
https://pedagog.jonkoping.se/tema/social-hallbarhet
https://larportalen.skolverket.se/sok?q=normer
https://larportalen.skolverket.se/moduler/M303/1

Referenslitteratur/Fördjupningslitteratur

Edling, Silvia. (2018). *Att vilja andra väl är inte alltid smärtfritt. Att motverka kränkningar och diskriminering i förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 1, 2, 3 och 6, äldre versioner av boken kan användas)
Hägerström, J. (2004). Vi och dom och alla dom andra på Komvux: Etnicitet, genus och klass i samspel. https://www.adlibris.com/se/bok/vi-och-dom-och-alla-dom-andra-andra-pa-komvux-etnicitet-genus-och-klass-i-samspel-9789172671690
León Rosales, R. 1971, & Jonsson, R. (2019). Skolan som antirasistiskt rum? *Educare - Vetenskapliga Skrifter*, *4*, 1–15. https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.24834/educare.2019.4.1
Levande historia om rasism, HBTQ, Diskriminering https://www.levandehistoria.se/fakta-fordjupning
Lundström, Lina. (26 augusti 2020). *Lina studerar vänskapande i högstadiet.* Sveriges Radio. https://sverigesradio.se/avsnitt/1558038
Skolverket. (2011). Läroplan för gymnasieskolan. (Lgy 11). Skolverket. (2017). Läroplan för vuxenutbildningen. Reviderad 2017.
Skolverket. (u.å.). *Främja likabehandling.* https://larportalen.skolverket.se/#/modul/3-skolansvardegrund/Grundskola/302_Framja_likabehandling
Åkesson, E. (2016). *Normer, Normmedvetenhet och normkritik*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/3-skolansvardegrund/Gymnasieskola/302_Framja_likabehandling/del_05/

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.